

Keskkonnasõbralikud orienteerumisvõistlused

Miks mõelda võistluste keskkonnasõbralikkusele?

Orienteerujad mõtlevad endast ikka kui loodusest hoolijatest – liigume looduses ja loodusega kooskõlas. Aga ehk tasuks korra mõelda, kui palju me reaalselt ürituste korraldusprotsessi jooksul keskkonda hoidvate tegude peale mõtleme ja neid ellu viime. Mõnel võistlusel on näha panditaara jaoks eraldi prügikotti, aga äkki saaks rohkem?

Peamised infoallikad, millest alustada:

- Tartu Loodusmaja juhendmaterjalid (juhendid, erinevate seminaride slaidid jne): <https://www.tartuloodusmaja.ee/keskkonnasobralikud-avalikud-uritused/>
- Praktiline juhend keskkonnasõbralike ürituste korraldamiseks: https://www.tartuloodusmaja.ee/wp-content/uploads/2020/11/green_guidelines_uuendatud_28_10_20.pdf
- Facebooki grupp Rohelised üritused (gruppi on koondunud erinevate ürituste korraldajad ja eestvedajad, grupis jagatakse infot ning arutletakse erinevate teemade üle, mis kellelgi korraldusprotsessis tekivad, hea võimalus teiste kogemustest õppida): <https://www.facebook.com/groups/1257579341048539/>
- Seiklushundi keskkonnablogi nende üritustel keskkonnateemadega tegelemisest (Seiklushunt võttis paar aastat tagasi suuna muuta oma üritused keskkonnasõbralikuks ning on juurutanud jäätmete sorteerimist ning katsetanud mitmeid variante toidunõude vähendamiseks): <http://roheline.ee/projektid/keskkonnasobralikud-avalikud-uritused/blogi-seiklushundi-rohelised-sammud/>

Väike lühikokkuvõte:

Millistele teemadele mõelda ürituse korraldamisel keskkonnanahoiu aspektist?

- Jäätmed
- Toitlustus
- Auhinnad
- Transport
- ...

Jäätmed – sorteerimine ja jäätme tekkimise vähendamine on üks esimesi teemasid, millele tavaliselt tähelepanu pööratakse, seejuures ka üks nähtavamaid. Esmalt on oluline analüüsida, milliseid jäätmeid üritusel tekib (joogitopsid, panditaara, banaanikoored, ühekordsed sööginõud, ...) ning seejärel mõelda, mille tekkimist saab vältida ning milliseid jäätmeliike on mõistlik eraldi koguda.

Jäätmete sorteerimiseks on mõistlik kasutada ühtseid silte (inimestel tekib harjumus ja arusaamine, kui värvid on igal üritusel samad). Siltide failid on tasuta kättesaadavad: https://drive.google.com/drive/folders/11iYaH_BPjaKjBh1shYkZJ6OQeIJK5pKP?fbclid=IwAR2lGwmDbHyKpE11uEl8ppWcZXJ2jFVVkIKzHn80FVV5jzyZ8_xqkcrwjoM

Foto: Seiklushunt.

Tähelepanekuid prügisorteerimisest:

- Hea on kasutada läbipaistvaid kilekotte, siis on näha, mida teised on prügikotti pannud.
- Kõik erinevate jäätmeliikide prügikastid peavad olema kõrvuti, sest inimesed ei jaksa mööda platsi õiget prügikasti otsida.
- Suurematel festivalidel on kasutatud rohesaadikute abi – vabatahtlikud rohesaadikud aitavad inimestel prügikastide juures õige otsuse teha ja prügi õigesse kasti panna.
- Esimestel kordadel ei pruugi sorteerimine hästi välja tulla ja on palju n-ö praaki – tuleb olla järjepidev ning ajaga inimesed harjuvad ja õpivad (eriti kui kõik üritused kasutavad sama süsteemi).

Toitlustus – tähelepanu kohalikule toidule ja taimsetele toiduvalikutele. Oma joogipudeli täitmise võimalus.

Toitlustuse ja jäätmete valdkonna ühisosa: toidunõud – korduvkasutatavad nõud või komposteeritavad ühekordsed nõud (seejuures on oluline õige käitlemisviis). Oluline on teema läbi rääkida kõigi toitlustajatega ning see ka osalejatele välja kommunikeerida.

Transport – kuna orienteerumisvõistlused toimuvad eraldatud kohtades, siis ühistranspordi soovitus harilikult ei aita. Kõige realistlikum võimalus on soodustada sõidujagamist.

Auhinnad – eelistada auhindu, mis on korduvalt kasutatavad ja läbimõeldud, kohalike ettevõtete ja väiketootjate toodetud. Oluline on koostöö toetajatega.

Veel mõtteid:

- On olemas korduvkasutatavad kaablisidemed (nt <https://www.kasvumaja.ee/et/a/kaabliside-korduvkasutatav>) – väga tänuväärts asjad näiteks bännerdamiseks ehk kaablisideme eluiga ei lõppe pärast esimest korda, vaid neid saab kasutada korduvalt. Ajaga kinnitustugevus veidi väheneb ja olenevalt kasutusvajadusest tuleb korraldamisel võibolla kasutada ka ühekordseid kaablisidemeid, kuid paljudel juhtudel on korduvkasutatavad väga kasulikud.

Üks olulisemaid aspekte: **TEAVITUS!**

Teavitada osalejaid muudatustest ja uutest suundadest, nii ürituse eel kui ka selle ajal. Kui osaleja ei tea, et midagi on muutunud, ei sa ta vastavalt sellele ka käituda.

Teine oluline aspekt: **KOOSTÖÖ ja ÜHTSUS!**

Orienteerumisringkond on küllaltki ühtne ning võistlustel ja päevakutel osaletakse igas Eestimaa nurgas. Seetõttu on mõistlik, kui korraldajad kasutavad ühesugust süsteemi (nt jäätmete liigitamisel ja sorteerimisel) – igal korraldajal pole vaja ise nuputada ja jalgratast leiutada ning võistlejatel on lihtsam ja arusaadavam, kui igal võistlusel ei pea uusi termineid õppima hakkama. Oluline on korraldajate omavaheline koostöö.

- **Kui Sul tekis eelnevat lugedes küsimusi, mõtteid või ettepanekuid, siis võid neist kirjutada madliymaidla@gmail.com ning arutame koos.**
- Kui keskkonnateemadest huvitatuid on mitmeid, tekitame arutelu jaoks klubideülese rühma ja/või korraldame talvel keskkonnateemadele pühendatud seminari. Seega anna kindlasti oma huvist märku!